

Lleol a Byd-eang

Cyflwyniad - Dosbarthiadau CA2



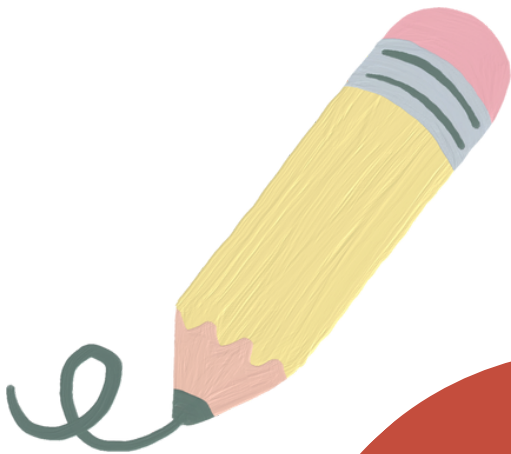


Cymru Gynnar a

Lesotho – Geni Cenedl

Amcan Dysgu

L/O: Archwilio sut y dangosodd pobl yng Nghymru gynnar a Lesotho degwch a pherthyn, a sut y helpodd eu dewisiadau gymunedau i weithio gyda'i gilydd.



Ble mae Cymru?

Mae Cymru wedi bod yn gartref i bobl ers miloedd o flynyddoedd.

Dros amser, ffurfiwyd teyrnasoedd bach gyda'u harweinwyr eu hunain.



Dywedir bod Ffynnon Santes Nons wedi codi o enedigaeth Dewi Sant.

Brenhinoedd Cynnar Cymru

- Helpodd rhai brenhinoedd i lunio Cymru.
- Rhodri Mawr helped defend Welsh kingdoms.
- Hywel Dda created important laws.



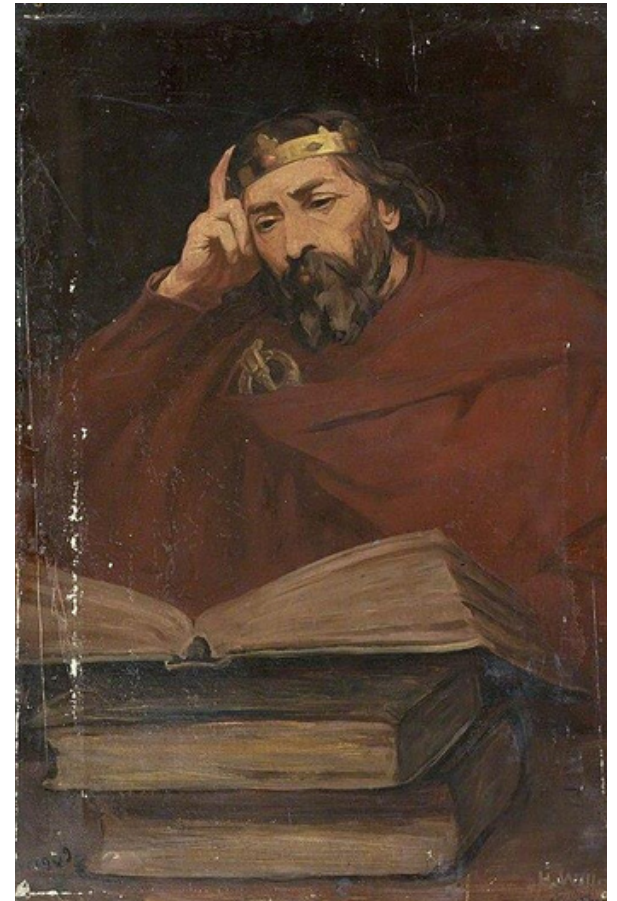
16th Century depiction of Rhodri Mawr-Wikimedia Commons

Cyfreithiau Hywel Dda

Gwnaeth Hywel Dda gyfreithiau i gadw heddwch a thegwch.

Ei gyfreithiau:

- datrys problemau gydag iawndal
- teuluoedd gwarchodedig
- defnyddio tystion yn y llys



Pam mae hyn yn bwysig?

Helpodd y brenhinoedd a'r deddfau hyn bobl i ddechrau meddwl amdany'n nhw eu hunain fel Cymry.



Pwy oedd Moshoeshoe?

Roedd Moshoeshoe yn arweinydd a helpodd i ddod â phobl Basotho at ei gilydd.

Creodd deyrnas gref yn y mynyddoedd.



Moshoeshoe-I: Wikimedia Commons

Mynydd y Nos

Symudodd Moshoeshoe ei bobl i
fynydd o'r enw Thaba Bosiu.

Helpodd y mynydd i amddiffyn y
gymuned.



Nos da <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/>

Mae Cenedl yn Ffurio

Helpodd arweinyddiaeth Moshoeshe i greu Teyrnas Lesotho.

Heddiw mae'n cael ei gofio fel tad pobl Basotho.

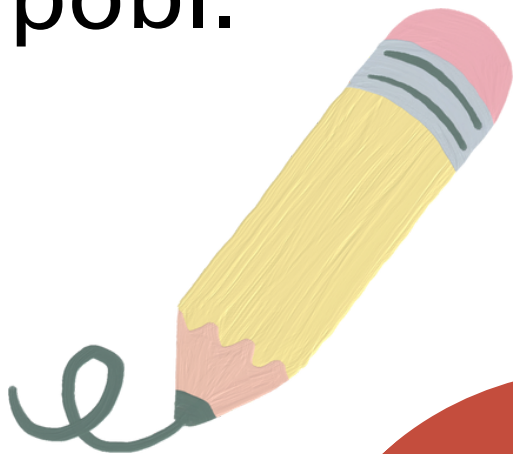




Bwyd (Cymru a Lesotho)

Amcan Dysgu

L/O: Dysgu sut mae bwyd yng Nghymru a Lesotho yn adlewyrchu diwylliant a chymuned, a pham mae bwyd yn bwysig i fywydau bob dydd pobl.



Bwyd a Diwylliant

Mae bwyd yn rhan bwysig o ddiwylliant.

Mae'r hyn y mae pobl yn ei fwyta yn aml yn dibynnu ar:

- hinsawdd
- ffermio
- traddodiadau



[/creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/)



https://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.0

Bwyd yn Lesotho

Mae llawer o deuluoedd Basotho yn tyfu bwyd fel:

- corn
- ffa
- gwenith
- llysiau



[CREATIVECOMMONS.ORG/TRWYDDEDAU/BY-SA/4.0](https://creativecommons.org/trwyddedau/by-sa/4.0)



[CREATIVECOMMONS.ORG/TRWYDDEDAU/BY-SA/4.0](https://creativecommons.org/trwyddedau/by-sa/4.0)

Weithiau mae cymunedau'n helpu ei gilydd yn ystod y cynhaeaf.



[CREATIVECOMMONS.ORG/TRWYDDEDAU/BY-SA/4.0](https://creativecommons.org/trwyddedau/by-sa/4.0)

Bwydydd Traddodiadol yn Lesotho

Mae bwydydd poblogaidd
yn cynnwys:

- papa (blawd corn)
- corn wedi'i rostio
- samp
- cacennau brasterog



[CREATIVECOMMONS.ORG/TRWYDDEDAU/BY-SA/4.0](https://creativecommons.org/trwyddedau/by-sa/4.0)



[CREATIVECOMMONS.ORG/TRWYDDEDAU/BY-SA/4.0](https://creativecommons.org/trwyddedau/by-sa/4.0)

Bwyd yng Nghymru

Mae bwydydd traddodiadol Cymru yn cynnwys:

- stiw oen
- Cacennau Cymreig
- bara lawr
- Selsig Morglann



[CREATIVECOMMONS.ORG/TRWYDDEDAU/BY-SA/4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/)



https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0

Bwyd yng Nghymru

Mae bwydydd traddodiadol Cymru yn cynnwys:

- stiw oen
- Cacennau Cymreig
- bara lawr
- Selsig Morglann



<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/>



<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.0>



<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0>

Mae bwyd yn cysylltu pobl

Mae bwyd yn rhywbeth y mae pobl ledled y byd yn ei rannu.

Mae gwahanol fwydydd yn dangos gwahanol ddiwylliannau a thraddodiadau.



Cymharwch

Cwestiwn i ddisgyblion

Beth sy'n debyg am ddiwylliant yng
Nghymru a Lesotho?

Meddyliwch am:

- bwyd
- dillad
- hanes
- cymuned

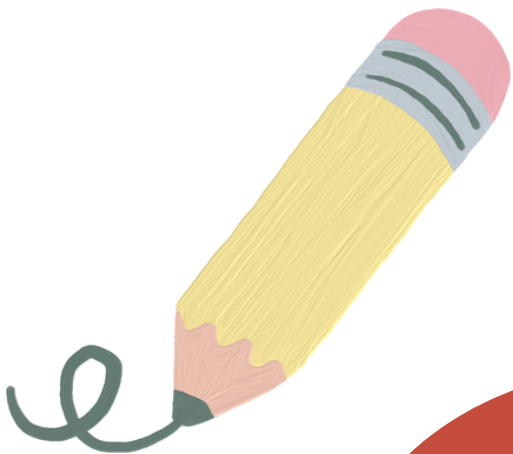




Gwisg Genedlaethol

Amcan Dysgu

L/O: Dysgu sut mae dillad traddodiadol yng Nghymru a Lesotho yn dangos diwylliant a pherthyn.



Beth yw gwisg draddodiadol?

Gwisg draddodiadol yw dillad y mae pobl yn eu gwisgo i ddangos:

- diwylliant
- hunaniaeth
- dathliad
- hanes

Mae gan wahanol gymunedau ddillad arbennig ar gyfer digwyddiadau pwysig.



Gwisg Basotho

Yn Lesotho, mae dillad traddodiadol yn cynnwys:

- Blanced Basotho
- Y ferch fach
- Ffrogiau ffabrig Seshoeshoe



"Basotho Blankets @ Morija Museum" by CymrudrosHeddwch -
Mae CymrudrosHeddwch wedi'i drwyddedu o dan CC BY 2.0.

Mae'r dillad hyn yn dangos balchder yn niwylliant Basotho.

Gwisgwch yn Lesotho

Yn Lesotho, mae rhai pobl yn gwisgo:

- Blancedi Basotho
- Hetiau Mokorotlo
- ffrogiau patrymog



<https://creativecommons.org/licenses/by/3.0>

Gwisgwch yn Lesotho

Mae'r dillad hyn yn helpu i amddiffyn rhag tywydd oer y mynydd ac yn dangos balchder yn niwylliant Basotho.



<https://creativecommons.org/licenses/by/3.0>



<https://creativecommons.org/licenses/by/3.0>



Mae "Lesotho Culture Clothes" gan Oratile Leipego wedi'i drwyddedu o dan CC BY-SA

Gwisg yng Nghymru

Yng Nghymru, mae gwisg draddodiadol yn cynnwys:

- hetiau du tal
- siolau neu glogynnau
- sgertiau hir

Mae pobl yn aml yn gwisgo'r dillad hyn ar gyfer gwyliau a dathliadau.



Melin Wlân Cambrian, Llanwrtyd <http://creativecommons.org/publicdomain/zero/1.0/deed.cy>

Pam mae gwisg draddodiadol yn bwysig

Gall gwisg draddodiadol:

- dangos perthyn
- dathlu hunaniaeth
- rhannu diwylliant gydag eraill
- dod â chymunedau at ei gilydd

Gall pobl ei wisgo heddiw ar gyfer achlysuron arbennig.



Dolen Cymru Lesotho 2024

Dillad a Hunaniaeth

Gall dillad ddangos diwylliant, hunaniaeth a hanes.

Mae gwahanol gymunedau yn gwisgo dillad traddodiadol ar gyfer digwyddiadau arbennig.



Blanced Basotho

Yn Lesotho, mae llawer o bobl yn gwisgo blanced Basotho. Mae'n:

- cynnes a thrwchus
- defnyddiol mewn tywydd oer mynyddig
- wedi'i wisgo gan ddynion a menywod
- weithiau'n cael ei wisgo mewn dathliadau



<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0>

Gall y flanced ddangos diwylliant, hunaniaeth a balchder.



Lesotho's Influence In Marvel's Black Panther

Costume highlights in the film is ofcourse the Traditional Lesotho Blankets offers offer a deep cultural significance...

 The Blanketwrap

Tebyg neu Wahanol?

Gwisg draddodiadol yng Nghymru a Lesotho:

- yn dangos diwylliant
- yn cysylltu â hanes
- yn cael ei wisgo mewn

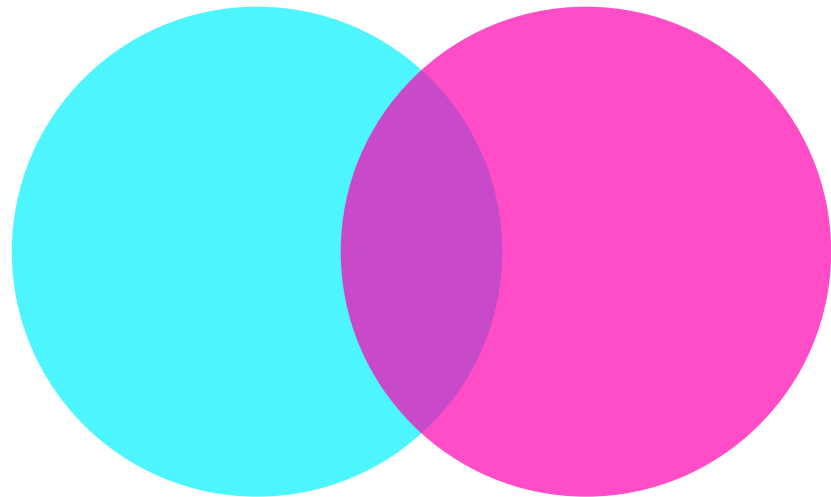


"Basotho Blankets @ Moriija Museum" by CymrudrosHeddwch
- Mae CymrudrosHeddwch wedi'i drwyddedu o dan CC BY 2.0.

Tebyg neu Wahanol?

Onid gall dillad edrych yn wahanol oherwydd:

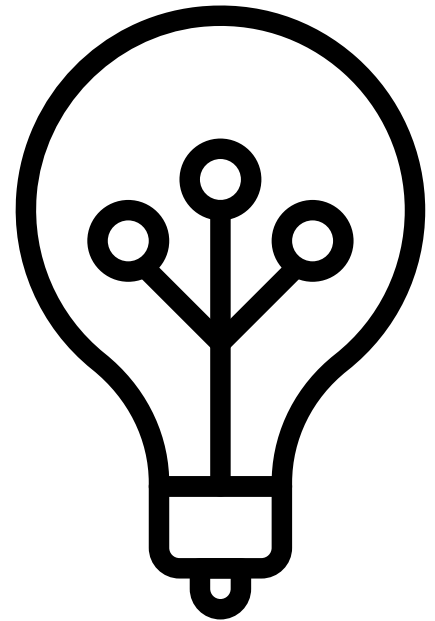
- hinsawdd
- deunyddiau
- traddodiadau



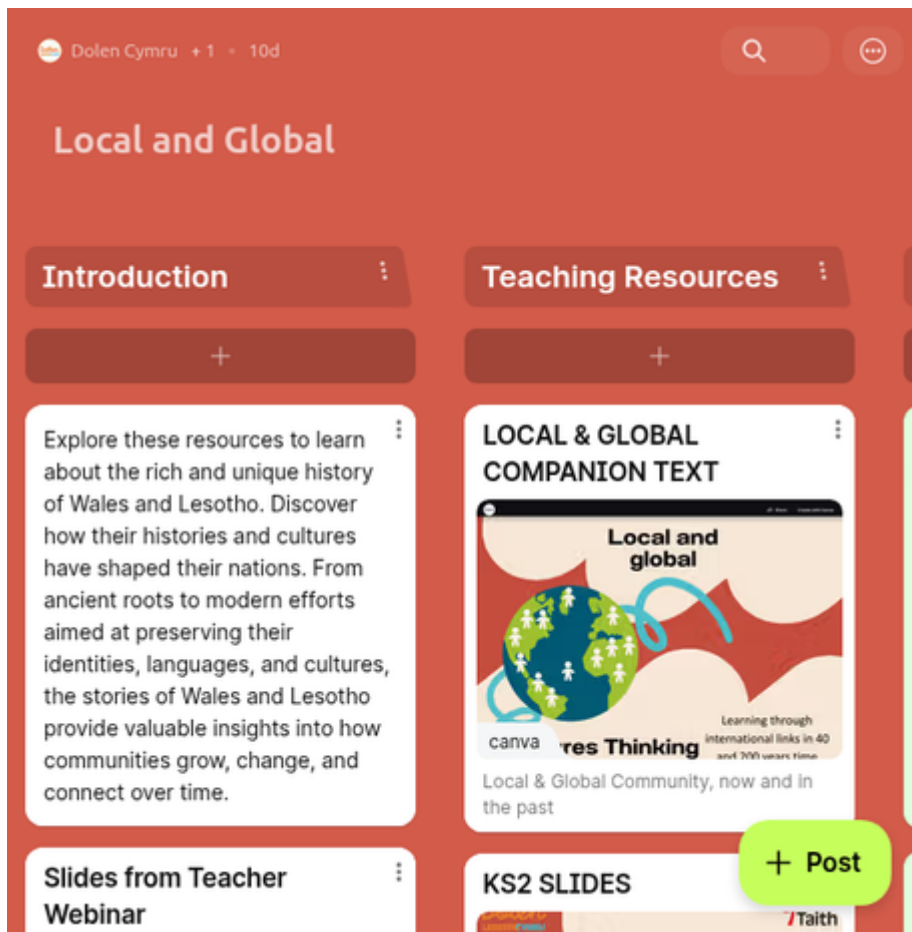
Meddwl am hunaniaeth

Pa ddillad sy'n eich helpu i
deimlo'n falch neu'n gysylltiedig
â'ch diwylliant?

Lluniwch neu ysgrifennwch un
enghraifft.



Padlodd





CYSYLLTU Â NI

Dolen Cymru Lesotho

Darganfyddwch fwy am
bartneriaeth Cymru-
Lesotho:

<https://www.dolencymru.org>

swyddfa@dolencymru.org

Taith

Dysgwch fwy am gyfleoedd

dysgu rhyngwladol:

<https://www.taith.cymru>



Arolwg adborth



Dolen
LESOTHO CYMRU



Ariennir gan
Lywodraeth Cymru
Funded by
Welsh Government

Taith